

Propisi obilježavanja noći polovine mjeseca Šabana

[Bosanski]

حكم الاحتفال بليلة النصف من شعبان

[اللغة البوسنية]

Abdul-Aziz ibn Abdullah ibn Baz

عبد العزيز بن عبد الله بن باز رحمه الله

Preveo: Grupa studenata

ترجمة: جماعة من الطلبة

Pregledao: Grupa studenata

مراجعة: جماعة من الطلبة

Pomoćni ured za dawu pri Rebwi – Rijad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بالرياض

1428 – 2007

islamhouse.com

Propis obilježavanja noći polovine mjeseca Šabana

Hvala Allahu Uzvišenom koji nam je usavršio vjeru i upotpunio blagodat. Neka je salavat i selam na Poslanika tewbe i milosti.

A zatim:

Rekao je Uzvišeni: „Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio“ (Maida, 3) i rekao je Uzvišeni: „Zar oni da imaju bogove koji im propisuju da vjeruju ono što Allah nije naredio?“ (Šura, 21).

U dva Sahiha se bilježi od Aiše radijellahu anha da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao: „Ko uvede nešto novo u ovoj našoj stvari(vjera) a što nije od nje, odbija se!“

Imam Muslim bilježi u svome Sahihu od Džabira da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem govorio na hutbi svakog petka: „A zatim...doista je najbolji govor govor Allaha Uzvišenog, a najbolja uputa je uputa Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije, a svaka novotarija je zabluda“.

Dakle, ajeti i hadisi na ovu temu su mnogobrojni.

To nam jasno kazuje da je Allah Uzvišeni ovom Ummetu usavršio vjeru i upotpunio blagodat te da Njegov poslanik nije preselio sve dok nije prenio Uputu i pojasnio svome Ummetu sve što mu je propisano od govora i djela. Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem jasno se je izrazio da sve što ljudi uvedu u vjeru, a nije od nje, da se odbija pa čak iako postoje lijepe namjere i nijeti. Prijašnje generacije od ashaba, tabiina i učenjaka su upoznale opasnost novotarije u vjeri pa su upozoravali u svojim djelima poput Ibn Veddaha, Et Tartušija, Ibn Šame i drugi.

Od stvari koje su ljudi uveli (čitaj: novotarija) u vjeri jest obilježavanje noći polovinom mjeseca Šabana, te izuzimanje njenog dana za post. Za ovo ne postoji niti jedan dokaz koji je dozvoljeno da se oslonimo na njega u argumentovanju. Hadisi koji se bilježe o njenoj vrijednosti su slabi a po pitanju namaza u toj noći; hadisi koji su došli svi su izmišljeni (mewdu') kao što su to pojasnili učenjaci hadisa.

Postoje govori selefa (iz Šama) o vrijednosti ove noći, a ono na čemu je većina učenjaka jeste da obilježavanje ove noći spada u novotariju u vjeri, a hadisi koji su došli na temu ove noći su slabi a neki izmišljeni kao što je to pojasnio ibn Redžeb u svojoj knjizi Letaiful me'arif kao i mnogi drugi učenjaci.

Pravilo je da se slabi hadisi koriste i radi se po njima u ibadetima čija je osnova ispravna i za koje postoje jasni i vjerodostojni dokazi (dakle, osnova za ibadet). No, međutim, obilježavanje ove noći polovinom mjeseca Šabana nema osnove i ispravnog temelja zasnovanog na vjerodostojnim dokazima pa da se pri tome koriste slabi hadisi. Ovo pravilo pominje šejhul islam Ibn Tejmijje rahimehullah.

Postoji koncenzus učenjaka gdje stoji da je obavezno vratiti (vadžib) svako pitanje u kojem su se ljudi razišli Allahovoj Knjizi i Njegovom poslaniku sallallahu alejhi ve sellem, pa što se tu presudi ili odredi to je šerijat koji nam je obavezno slijediti, ali ono što im se suprostavlja obaveza je ostaviti i odbiti, a 'ibadeti' koji nisu spomenuti u Knjizi niti sunnetu Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, oni su novotarija u vjeri te ih nije dozvoljeno upražnjavati, a kako tek pozivati u njih! Rekao je Uzvišeni: „O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allah i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.“ (Nisa, 50), i rekao je: „Ma učemu se razilazili, treba da presudu da Allah.“ (Šura, 10), i rekao je: „Reci: "Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!"“ (Ali Imran, 31). Rekao je Uzvišeni: „I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.“ (Nisa, 65).

Dakle, ajeti na ovu temu su mnogobrojni, te kruže oko značenja da je obaveza vratiti pitanja u kojima se razidemo Allahovoj knjizi i Njegovom poslaniku sallallahu alejhi ve sellem, zatim zadovoljstvo njihovom presudom te da je to stvar koju iman iziskuje i da je to ljudima bolje na ovom kao i na onom svijetu.

Rekao je Ibn Redžeb u svojoj pomenutoj knjizi nakon navedenog prošlog govora: „Neki tabiini iz Šama poput Halida ibn Ma'dana, Lukmana ibn Amira i Mekhula su polovinu mjeseca Šabana veličali te se trudili u ibadetu te noći, a zatim su ljudi to uzeli od njih. Rečeno je da su do njih doprli israilijati po pitanju ove noći te da je to razlog. Ovo su negirali učenjaci Hidžaza poput Ata'a i Ibn Ebi Melike, a Abdurahman ibn Zejd ibn Eslem prenosi od učenjaka Medine i to je govor drugova Malika i drugih. Kažu: 'Sve je to novotarija...a od Imama Ahmeda se ništa ne zna da je rekao po pitanju ove noći', sve dok nije rekao (Ibn Redžeb): Po pitanju ove noći (polovine mjeseca Šabana) nije došlo ništa vjerodostojno od Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem niti od ashaba...“ Iz pomenutog govora vidimo da po pitanju ove noći nije došlo ništa vjerodostojno i to je ono što smo htjeli prenijeti.

Treba znati da svaka stvar čija propisanost nije ustanovljena šerijatskim ispravnim dokazima, muslimanu nije dozvoljeno da to uvodi kao novotariju u Allahovoj vjeri, sve jedno, radio on to pojedinačno ili u džematu, sakrio ili ispoljio, zbog obuhvatnosti i općenitosti riječi Allahova poslanika sallallahu alejhi ve sellem: „Ko uradi nešto nije od naše stvari (vjere) to se odbija!“, kao i drugi hadisi koji upozoravaju na novotarije u vjeri te negiranje i odbijanje istih.

Rekao je Imam Et Tartuši rahimehullah u svojoj knjizi El havadis vel bide': „Bilježi ibn Veddah od Zejda ibn Eslema da je rekao: 'Ne pamtimo ni jednog od naših šejhova i fakiha da su obraćali pažnju na noć polovine mjeseca Šabana niti su hadis Mekhula smatrali vjerodostojnim niti su u njoj vidjeli neku vrijednost koja ne postoji u drugoj noći'. Rečeno je Ibn Ebi Meliki: 'Doista Zijad En Nemiri kaže da je nagrada noći polovine mjeseca Šabana poput nagrade Lejletul kadra', pa je rekao: 'Da ga ja to čujem a u mojoj ruci štap, udario bih ga s njim'“.

Rekao je Ševkani u svojoj knjizi El fevaidul medžmu'a: „Hadis: 'O Alija, ko klanja stotinu rekata u noći polovine mjeseca Šabana učeći na svakom rekatu Fatihu i Ihlas deset puta Allah će mu ispuniti svaku želju...itd.', je izmišljen tj. u njemu se laže na Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem. U njemu su riječi (velika nagrada i sl.) koje nam jasno ukazuju na njegovu neosnovanost te ljudi u senedu su nepoznati. Ovaj hadis se pominje i drugim putevima ali su svi mewdua a prenosioci nepoznati“.

Rekao je, također, u El Muhtasaru: „Hadis o namazu u noći polovine mjeseca Šabana je batil (ne da je izmišljen, nego bez osnove, u potpunosti), a Ibn Hibban bilježi hadis od Alije: 'Kada bude polovina mjeseca Šabana klanjajte tu noć i postite njen dan'. Hadis je slab.“

Rekao je u knjizi El Leali (Biseri): „Hadis stotinu rekata u noći polovine mjeseca Šabana učeći na svakom rekatu Ihlas po deset puta...izmišljen (mewdu) a većina njegovih prenosilaca u tri seneda kojima je došao do nas su slabi ili se od njih ne uzima hadis. Namaz sa dvanaest rekata sa učenjem Ihlasa po trideset puta je bez osnove a hadis je izmišljen kao i za namaz od četrnaest rekata.

Neke učenjake su ovakvi slabi i izmišljeni hadisi zaveli kao što je slučaj sa piscem Ihja ulumid din kao i druge od fakiha i mufessira. Dakle, pomen ovog namaza polovinom mjeseca Šabana je došao do nas na razne načine. Svi su putevi i lanci prenosilaca batil i izmišljeni...“.

Rekao je El Iraki: „Hadis o namazu polovinom mjeseca Šabana je izmišljen i laž na Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem“.

Rekao je En Nevevi u svojoj knjizi El Medžmu': „Namaz koji je poznat kao Salatur-regaib, od dvanaest rekata, a klanja se prvog petka mjeseca Redžeba i namaz od stotinu rekata polovinom mjeseca Šabana su dvije velike novotarije. Neka nikog ne zavede njihov pomen u knjigama poput Kutul kulub ili Ihja ulumid din niti izmišljeni hadis koji je pomenut u njima, i neka nikog ne zavede to što su neki učenjaci imali šubhu po pitanju propisa ova dva namaza pa su napisali 'listove' u kojima podstiču na njih (namaze). To je greška“.

Ebu Muhamed Abdurahman ibn Ismail el Makdisi je napisao lijepo dijelo po ovom pitanju pa je briljirao u njemu odgovarajući na dva pomenuta (izmišljena) namaza.

Govor učenjaka po ovom pitanju je velik, i da nabrojimo sve što smo našli od toga pisanje bi se odužilo, zato smatramo da je ono što smo spomenuli dovoljno onom ko traži istinu.

Onaj ko traži istinu jasno razumije iz pomenutih ajeta, hadisa i govora učenjaka da je obilježavanje ove noći namazom ili nečim drugim ili izuzimanje njenog dana postom novotarija kod većine učenjaka a na nama je obaveza negiranje i upozoravanje.

Obilježavanje ove noći nema osnove u čistom šerijatu, nego je izmišljeno i uvedeno u vjeru nakon doba ashaba radijellahu anhum. A onom ko želi istinu dovoljan je govor Allaha Uzvišenog: „Sada sam vam vašu vjeru upotpunio“ kao i

drugi ajeti u ovom značenju; kao i hadis Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem: „**Ko uvede nešto u ovu našu stvar što nije od nje, odbija se!**“ i drugi slični hadisi u ovom značenju.

Bilježi Imam Muslim u svome Sahihu od Ebu Hurejre radijellahu anhu da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao: „**Ne oživljavajte noć uoči petka namazom mimo ostalih noći, niti njen dan postom mimo ostalih dana osim da bude post kojeg posti jedan od vas**“.

Pa da je dozvoljeno izuzeti neke od noći radi ibadeta, noć uoči petka bi bila najpreča jer njen dan je najbolji dan u kojem je sunce granulo shodno riječima Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem. Sada kada znamo da je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem upozorio na oživljavanje ove noći mimo ostalih noći, shvatamo da su druge noći preče da se izbjegavaju osim uz dokaz koji ukazuje na izuzetak.

Noć Lejletul kadra i noći Ramazana su noći u kojima je propisan namaz i trud u njemu. Na to je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem skrenuo pažnju u mnogobrojnim hadisima, šta više, lično je tako postupao kao što se bilježi u dva Sahiha: '**Ko proveđe Ramazan u imanu i obračunu, biće mu oprošteni svi prijašnji grijesi**', kao i hadis: '**Ko proveđe noć Lejletul kadra u imanu i obračunu biće mu oprošteni prijašnji grijesi**'.

Zaključujemo: Da je dozvoljeno obilježavati nečim od ibadeta noć prvog petka u mjesecu Redžebu ili noć polovine mjeseca Šabana ili noć Isra i Mi'radža, Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem bi na to uputio svoj Ummet ili bi to sam uradio; a da je uradio ashabi bi to prenijeli i nebi krili. Oni su najbolji ljudi poslije vjerovjesnika alehimu selam, neka je Allah zadovoljan ashabima a i oni Njime.

U proteklim minutama si saznao iz govora učenjaka da nema ništa vjerodostojno od Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem niti njegovih ashaba po pitanju vrijednosti noći prvog petka mjeseca Redžeba niti noći polovine mjeseca Šabana. Iz toga znamo da je obilježavanje i oživljavanje ove noći novotarija i uvedena stvar u vjeri Islamu, kao i izuzimanje ovih noći sa nečim od ibadeta. Također, dvadeset i sedma noć mjeseca Redžeba, za koju neki ljudi smatraju da je noć Isra i Miradž, je od noći koju nije dozvoljeno oživljavati i izuzimati radi ibadeta. To ako se tačno zna kada je ta noć, ali ispravno je kod učenjaka da se ne zna tačno kada se je desila ta noć (Isra i Mi'radž). Oni koji su rekli da je to dvadeset i sedma noć mjeseca Redžeba; njihov govor je batil i bez osnove u ispravnim hadisima. Neko je lijepo rekao:

Najbolje stvari su one prijašnje, na Uputi

A najgore su uvedene, one novotarije.

Allah Uzvišeni je taj koji upućuje i učvršćuje nas i ostale muslimane da se drže sunneta i ustraju na tome te da upozoravaju od onog što mu se suprostavlja, a On je Plemenit.

Neka je salavat i selam na Njegova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, njegovu časnu porodicu i drugove (ashabe).

Preneseno uz male promjene iz knjige Fetwe šejha Bin Baza rahimehullah 2/882.